

Pingskjöl.

Sp.

1. Tillaga til þingsályktunar

um, að Bandaríkjum Norður-Ameríku sé falin hvernd Íslands, meðan núverandi stjórn stendur.

(Lögð fyrir Alþingi á 57. löggjafarþingi, 1941.)

Sameinað Alþingi fellst á samkomulag það, sem ríkisstjórnin hefur gert við forseta Bandaríkja Norður-Ameríku, um að Bandaríkjunum sé falin hvernd Íslands, meðan núverandi stjórn stendur.

Fylgiskjal I.

Orðsending forsætisráðherra Íslands til forseta Bandaríkja Ameríku.

Text of the message from the Icelandic Prime Minister to the President of the United States of America.

Í samtali þ. 24. júní skýrði brezki sendiherrann frá því, að þörf væri fyrir brezka herliðið á Íslandi annars staðar. Jafnframt lagði hann áherslu á, hve afar mikilvægt það væri, að Ísland væri nægilega vel varið. Hann dró einnig athygli að yfirlýsingu forseta Bandaríkjanna þess efnis, að hann yrði að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja öryggi þjóða þeirra, sem á vesturhvelinu eru — og væri ein af þeim ráðstöfunum sú að veita aðstoð til að verja Ísland — og að forsetinn sé því reiðubúinn til að senda hingað tafarlaust herlið frá Bandaríkjunum til að auka og koma síðar í stað brezka hersins hér. En að hann áliti, að hann geti ekki farið þessa leið, nema samkvæmt tilmælum íslensku ríkisstjórnarinnar.

Eftir vandlega ihugun á öllum aðstæðum og með tilliti til núverandi ástands, fellst íslenska ríkisstjórnin á, að þessi ráðstöfun sé í samræmi við

In a conversation on June 24th the British Minister explained that the British Forces in Iceland are required elsewhere. At the same time he stressed the immense importance of the adequate defence of Iceland. He also called attention to the declaration of the President of the United States to the effect that he must take all necessary measures to ensure the safety of the Western Hemisphere — one of which measures is to assist in the defence of Iceland — and that the President is, therefore, prepared to send here immediately United States troops to supplement and eventually to replace the British Force here. But that he does not consider that he can take this course except at the invitation of the Icelandic Government.

After careful consideration of all the circumstances, the Icelandic Government, in view of the present state of affairs, admit that this measure is in accordance

hagsmuni Íslands og er þess vegna reiðubúin til að fela Bandaríkjunum vernd Íslands með eftirfarandi skilyrðum:

(1) Bandaríkin skuldbinda sig til að hverfa burtu af Íslandi með allan heraflla sinn á landi, í lofti og á sjó, undir eins og núverandi ófriði er lokið.

(2) Bandaríkin skuldbinda sig enn fremur til að viðurkenna algert frelsi og fullveldi Íslands og að beita öllum áhrifum sínum við þau ríki, er standa að friðarsamningunum, að loknum núverandi ófriði, til þess, að friðarsamningarnir viðurkenni einnig algert frelsi og fullveldi Íslands.

(3) Bandaríkin lofa að hlutast ekki til um stjórn Íslands, hvorki meðan herafli þeirra er í landinu né síðar.

(4) Bandaríkin skuldbinda sig til að haga vörnum landsins þannig, að þær veiti íbúum þess eins mikið öryggi og frekast er unnt, og að þeir verði fyrir sem minnstum truflunum af völdum hernaðaraðgerða, og séu þær gerðar í samráði við íslensk stjórnarvöld að svo miklu leyti, sem mögulegt er. Vegna fólksfæðar Íslands og hættu þeirrar, sem þjóðinni stafar þar af leiðandi af návist fjölmenns heraflla, verður einnig að gæta þess vandlega, að einungis úrvalslíð verði sent hingað. Hernaðaryfirvöldunum ætti einnig að vera gefin fyrirmæli um að hafa í huga, að Íslendingar hafa ekki vanizt vopnaburði öldum saman og að þeir eru með öllu óvanir heraga, og skal umgengni herliðsins gagnvart íbúum landsins hagað í samræmi við það.

(5) Bandaríkin taka að sér varnir landsins, Íslandi að kostnaðarlausu, og lofa að bæta hvert það tjón, sem íbúarnir verða fyrir af völdum hernaðaraðgerða þeirra.

(6) Bandaríkin skuldbinda sig til að styðja að hagsmunum Íslands á allan hátt, sem í þeirra valdi stendur, þar með talið að sjá landinu fyrir nægum nauðsynjavörum, tryggja nauðsynlegar siglingar til landsins og frá því og að gera

with the interest of Iceland, and therefore are ready to entrust the protection of Iceland to the United States on the following conditions: —

(1) The United States promise to withdraw with all their military forces, land, air and sea, from Iceland immediately on the conclusion of the present war.

(2) The United States further promise to recognize the absolute independence and sovereignty of Iceland and to exercise their best efforts with those Powers which will negotiate the peace treaty at the conclusion of the present war in order that such treaty shall likewise recognize the absolute independence and sovereignty of Iceland.

(3) The United States promise not to interfere with the Government of Iceland, neither while their armed forces remain in this country nor afterwards.

(4) The United States promise to organize the defence of the country in such a way as to ensure the greatest possible safety for the inhabitants themselves and so that they suffer the minimum of disturbance from military activities; these activities being carried out in consultation with the Icelandic authorities in so far as is possible. Also, because of the small population of Iceland and the consequent danger to the nation from the presence of a numerous army, great care must be taken that only picked troops are sent here. The military authorities should also be instructed to keep in mind that the Icelanders have been unarmed for centuries and are entirely unaccustomed to military discipline, and the conduct of the troops towards the inhabitants of the country should be ordered accordingly.

(5) The United States undertake the defence of the country without expense to Iceland and promise to compensate for all damage occasioned to the inhabitants by their military activities.

(6) The United States promise to further the interests of Iceland in every way in their power, including that of supplying the country with sufficient necessities, of securing the necessary shipping to and from the country and of

í öðru tilliti hagstæða verzlunar- og viðskiptasamninga við það.

(7) Íslenska ríkisstjórnin væntir þess, að yfirlýsing sú, sem forseti Bandaríkjanna gefur í þessu sambandi, verði í samræmi við þessar forsendur af hálfu Íslands, og þætti ríkisstjórninni það mikils virði að vera gefið tækifæri til að kynna sér orðalag yfirlýsingar þessarar, áður en hún er gefin opinberlega.

(8) Af hálfu Íslands er það talið sjálf-sagt, að ef Bandaríkin takast á hendur varnir landsins, þá hljóti þær að verða eins öflugar og nauðsyn getur frekast krafizt, og einkum er þess vænt, að þegar í upphafi verði, að svo miklu leyti sem unnt er, gerðar ráðstafanir til að forðast allar sérstakar hættur í sambandi við skiptin. Íslenska ríkisstjórnin leggur sérstaka áherzlu á, að nægar flugvélar séu til varnar, hvar sem þörf krefur og hægt er að koma þeim við, jafn-skjótt og ákvörðun er tekin um, að Bandaríkin takist á hendur varnir landsins.

Þessi ákvörðun er tekin af Íslands hálfu sem algerlega frjáls og fullvalda ríkis, og það er álitid sjálf-sagt, að Bandaríkin viðurkenni þegar frá upphafi þessa réttarstöðu Íslands, enda skiptist bæði ríkin strax á diplomatiskum sendimönnum.

Fylgiskjal II.

Orðsending frá forsætisráðherra Íslands til brezka sendiherrans í Reykjavík.

Íslenska ríkisstjórnin vill, fyrir hönd Íslands, setja fram eftirfarandi skilmála að því er snertir Bretland:

Bretland lofar að viðurkenna algert frelsi og fullveldi Íslands og að sjá til þess, að ekki verði gengið á rétt þess í friðarsamningunum né á nokkurn annan hátt að ófriðnum loknum.

Bretland lofar að hverfa burtu héðan af landinu með allan herafila sinn jafn-skjótt og flutningi Bandaríkjalíðsins er

Alþt. 1941. (57. löggjafarþing).

making in other respects favourable commercial and trade agreements with it.

(7) The Icelandic Government expects that the declaration made by the President of the United States in this connection will be in agreement with these premises on the part of Iceland and the Government would much appreciate its being given an opportunity of being cognizant with the wording of this declaration before it is published.

(8) On the part of Iceland it is considered obvious that if the United States undertake the defence of the country it must be strong enough to meet every eventuality, and particularly in the beginning it is expected that, in so far as possible, efforts will be made to prevent any special danger in connection with the change-over. The Icelandic Government lays especial stress on there being sufficient aeroplanes for defensive purposes wherever they are required and they can be used, as soon as the decision is made for the United States to undertake the defence of the country.

This decision is made on the part of Iceland as an absolutely free and sovereign State, and it is considered as a matter of course that the United States will from the beginning recognize this legal status of the country, both States immediately exchanging diplomatic representatives.

Text of the message from the Icelandic Prime Minister to the British Minister in Reykjavík.

The Icelandic Government wishes to make reservations on behalf of Iceland as to the following on the part of Great Britain:

Great Britain promises to recognise the absolute independence and sovereignty of Iceland and to provide that it shall not be encroached upon by the terms of the peace treaty nor in any other way at the conclusion of the war.

Great Britain promises to withdraw from this country all her armed forces as soon as the transport of the United

svo langt komið, að hernaðarlegur styrkur þess er nægilegur til að verja landið, enda verði vörnum landsins þannig hagnað á meðan á skiptunum stendur, að þær verði aldrei minni en þær eru nú.

Að því er snertir verzlunar- og viðskiptasamband Bretlands og Íslands, þá þiggur ríkisstjórn Íslands þakksamlega það boð brezku ríkisstjórnarinnar, að hún muni ekki draga úr, heldur fremur auka stuðning sinn við viðskipti Íslands jafnframt því, sem hún muni styðja hagsmuni þess að öðru leyti. Íslenska ríkisstjórnin vill um leið vekja athygli á því, að hinar breyttu aðstæður hljóti óhjákvæmilega að leiða til endurskoðunar á brezk-íslenska viðskiptasamningnum og að breytt verði ýmsum skuldbindingum af Íslands hálfu samkvæmt þessum samningi, einkum greinunum um eftirlit með innflutningi og gjaldeyri.

Það eru ákveðin tilmæli íslensku ríkisstjórnarinnar, að ríkisstjórn Bretlands láti undireins lausa og sendi heim til Íslands alla þá íslenska ríkisborgara, sem eru í haldi í Bretlandi, teknir hafa verið höndum og fluttir þangað.

Í öðru tilliti er það álitnið sjálfsagt, að Bretland breyti ekki að neinu leyti yfirlýsingu þeirri um frelsi og fullveldi Íslands, sem það hefur þegar gefið, og að bæði ríkin haldi áfram að skiptast á diplomatiskum sendimönnum, enda álitur íslenska ríkisstjórnin það bezt, að þeir sendimenn, sem nú eru, verði látnir vera áfram að svo stöddu.

Fylgiskjal III.

Orðsending forseta Bandaríkjanna í Ameríku til forsætisráðherra Íslands.

Ég hef tekið á móti orðsendingu yðar, þar sem þér tilkynnið mér, að íslenska ríkisstjórnin fallist á, eftir að hafa ihugað vandlega allar aðstæður og að með tilliti til núverandi ástands sé það í samræmi við hagsmuni Íslands, að sendar séu þangað Bandaríkjahersveitir til

States forces is so far advanced that their military strength is sufficient for the defence of the country, the defences of the country while the exchange is being effected never to be less than they are now.

With regard to the trade and commerce between Great Britain and Iceland, the Icelandic Government appreciate and accept the promise of the British Government that they will not lessen but rather increase their efforts to support the trade of Iceland and to further its interests in other respects. At the same time the Icelandic Government would draw attention to the fact that the changed position must inevitably lead to revision of the Anglo-Icelandic trade agreement and the cancellation of various obligations on the part of Iceland in accordance with this agreement, in particular of the clauses concerning control of imports and currency.

It is the firm request of the Icelandic Government that the British Government shall immediately set at liberty and send to Iceland all those Icelandic citizens who are in custody in Great Britain, have been arrested and removed there.

In other respects it is considered obvious that Great Britain will not in any way alter the declaration of recognition of the independence and sovereignty of Iceland which it has already given, and that the two states will continue to exchange diplomatic representatives, indeed the Icelandic Government would consider it best if, for the time being, the same representatives should be retained as at present.

Text of the message from the President of the United States of America to the Icelandic Prime Minister.

I have received your message in which you have informed me that after careful consideration of all the circumstances, the Icelandic Government, in view of the present state of affairs, admits that the sending to Iceland of United States troops to supplement and eventually to replace

aukningar og síðar til að koma í stað brezka herliðsins, sem þar er nú, og að íslenska ríkisstjórnin sé þess vegna reiðubúin að fela Bandaríkjunum varnir Íslands með eftirfarandi skilyrðum:

(1) Bandaríkin skuldbinda sig til að hverfa burtu af Íslandi með allan herafla sinn á landi, í lofti og á sjó, undireins og núverandi ófriði er lokið.

(2) Bandaríkin skuldbinda sig enn fremur til að viðurkenna algert frelsi og fullveldi Íslands og að beita öllum áhrifum sínum við þau ríki, er standa að friðarsamningunum, að loknum núverandi ófriði, til þess, að friðarsamningarnir viðurkenni einnig algert frelsi og fullveldi Íslands.

(3) Bandaríkin lofa að hlutast ekki til um stjórn Íslands, hvorki meðan herafli þeirra er í landinu né síðar.

(4) Bandaríkin skuldbinda sig til að haga vörnum landsins þannig, að þær veiti íbúum þess eins mikið öryggi og frekast er unnt, og að þeir verði fyrir sem minnstum truflunum af völdum hernaðaraðgerða, og séu þær gerðar í samráði við íslensk stjórnarvöld að svo miklu leyti, sem mögulegt er. Vegna fólksfæðar Íslands og hættu þeirrar, sem þjóðinni stafar þar af leiðandi af návist fjölmenns herafla, verður einnig að gæta þess vandlega, að einungis úrvalslið verði sent þangað. Hernaðaryfirvöldunum ætti einnig að vera gefin fyrirmæli um að hafa í huga, að Íslendingar hafa ekki vanizt vopnaburði öldum saman og að þeir eru með öllu óvanir heraga, og skal umgengni herliðsins gagnvart íbúum landsins hagað í samræmi við það.

(5) Bandaríkin taka að sér varnir landsins, Íslandi að kostnaðarlausu, og lofa að bæta hvert það tjón, sem íbúarnir verða fyrir af völdum hernaðaraðgerða þeirra.

(6) Bandaríkin skuldbinda sig til að styðja að hagsmunum Íslands á allan hátt, sem í þeirra valdi stendur, þar með talið að sjá landinu fyrir nægum nauð-

the present British Force there would be in accordance with the interest of Iceland, and that therefore the Icelandic Government is ready to entrust the protection of Iceland to the United States on the following considerations: —

(1) The United States promise to withdraw with all their military forces, land, air and sea, from Iceland immediately on the conclusion of the present war.

(2) The United States further promise to recognize the absolute independence and sovereignty of Iceland and to exercise their best efforts with those Powers which will negotiate the peace treaty at the conclusion of the present war in order that such treaty shall likewise recognize the absolute independence and sovereignty of Iceland.

(3) The United States promise not to interfere with the Government of Iceland, neither while their armed forces remain in the country nor afterwards.

(4) The United States promise to organise the defence of the country in such a way as to ensure the greatest possible safety for the inhabitants themselves and so that they suffer the minimum of disturbance from military activities; these activities being carried out in consultation with the Icelandic authorities in so far as is possible. Also, because of the small population of Iceland and the consequent danger to the nation from the presence of a numerous army, great care must be taken that only picked troops are sent there. The military authorities should also be instructed to keep in mind that the Icelanders have been unarmed for centuries and are entirely unaccustomed to military discipline, and the conduct of the troops towards the inhabitants of the country should be ordered accordingly.

(5) The United States undertake the defence of the country without expense to Iceland and promise to compensate for all damage occasioned to the inhabitants by their military activities.

(6) The United States promise to further the interests of Iceland in every way in their power, including that of supplying the country with sufficient necessities, of securing the necessary

synjavörum, tryggja nauðsynlegar siglingar til landsins og frá því og að gera í öðru tilliti hagstæða verzlunar- og viðskiptasamninga við það.

(7) Íslenska ríkisstjórnin væntir þess, að yfirlýsing sú, sem forseti Bandaríkjanna gefur í þessu sambandi, verði í samræmi við þessar forsendur af hálfu Íslands, og þætti ríkisstjórninni mjög vænt um að vera gefið tækifæri til að kynna sér orðalag yfirlýsingar þessarar, áður en hún er gefin opinberlega.

(8) Af hálfu Íslands er það talið sjálf-sagt, að ef Bandaríkin takast á hendur varnir landsins, þá hljóti þær að verða eins öflugar og nauðsyn getur frekast krafizt, og einkum er þess vænzt, að þegar í upphafi verði, að svo miklu leyti sem unnt er, gerðar ráðstafanir til að forðast allar sérstakar hættur í sambandi við skiptin. Íslenska ríkisstjórnin leggur sérstaka áherzlu á, að nægar flugvélar séu til varnar, hvar sem þörf krefur og hægt er að koma þeim við, jafn-skjótt og ákvörðun er tekin um, að Bandaríkin takist á hendur varnir landsins.

Þér takið enn fremur fram, að þessi ákvörðun sé tekin af Íslands hálfu sem algerlega frjáls og fullvalda ríkis, og að það sé álitid sjálf-sagt, að Bandaríkin viðurkenni þegar frá upphafi réttarstöðu Íslands, enda skiptist bæði ríkin strax á diplomatiskum sendimönnum.

Mér er það ánægja að staðfesta hér með við yður, að skilyrði þau, sem sett eru fram í orðsendingu yðar, er ég hef nú móttakið, eru fyllilega aðgengileg fyrir ríkisstjórn Bandaríkjanna og að skilyrða þessara mun verða gætt í viðskiptunum milli Bandaríkjanna og Íslands. Ég vil enn fremur taka það fram, að mér mun verða ánægja að fara fram á samþykki Samveldapingsins (Congress) til þess, að skipzt verði á diplomatiskum sendimönnum milli landa okkar.

Það er yfirlýst stefna ríkisstjórnar Bandaríkjanna að ganga í lið með öðrum þjóðum á vesturhveli jarðar til að verja nýja heiminn gegn hvers konar árásartilraunum. Það er skoðun þessarar

shipping to and from the country and of making in other respects favourable commercial and trade agreements with it.

(7) The Icelandic Government expects that the declaration made by the President of the United States in this connection will be in agreement with these premises on the part of Iceland and the Government would much appreciate its being given an opportunity of being cognizant with the wording of this declaration before it is published.

(8) On the part of Iceland it is considered obvious that if the United States undertake the defence of the country it must be strong enough to meet every eventuality, and particularly in the beginning it is expected that, in so far as possible, efforts will be made to prevent any special danger in connection with the change-over. The Icelandic Government lays especial stress on there being sufficient aeroplanes for defensive purposes wherever they are required and they can be used, as soon as the decision is made for the United States to undertake the defence of the country.

You further state that this decision is made on the part of Iceland as an absolutely free and sovereign State and that it is considered as a matter of course that the United States will from the beginning recognize the legal status of Iceland, both States immediately exchanging diplomatic representatives.

I take pleasure in confirming to you hereby that the conditions set forth in your communication now under acknowledgment are fully acceptable to the United States Government, and that these conditions will be observed in the relations between the United States and Iceland. I may further say that it will give me pleasure to request of Congress its agreement in order that diplomatic representatives may be exchanged between our two countries.

It is the announced policy of the United States Government to undertake to join with other nations of the Western Hemisphere in the defence of the New World against any attempt at aggression.

ar ríkisstjórnar, að það sé mikilvægt, að varðveitt sé frelsi og sjálfstæði Íslands, vegna þess, að hernám Íslands af hálfu ríkis, sem sýnt hefur, að það hefur á stefnuskrá sinni augljós áform um að ná heimsyfirráðum og þar með einnig yfirráðum yfir þjóðum nýja heimsins, mundi strax beinlínis ógna öryggi allra þjóða á vesturhvelinu.

Það er af þessari ástæðu, að ríkisstjórn Bandaríkjanna mun, samkvæmt orðsendingu yðar, strax senda herafila til að auka og síðar koma í stað brezka herliðsins, sem þar er nú.

Þær ráðstafanir, sem þannig eru gerðar af hálfu ríkisstjórnar Bandaríkjanna, eru gerðar með fullri viðurkenningu á fullveldi og sjálfstæði Íslands og með þeim fulla skilningi, að amerískt herlið eða sjóher, sem sendur er til Íslands, skuli ekki á nokkurn hinn minnsta hátt hlutast til um innanlandsmálefni íslenzku þjóðarinnar, og enn fremur með þeim skilningi, að strax og núverandi hættuástandi í milliríkjavíðskiptum er lokið, skuli allur slíkur herafli og sjóher látinn hverfa á brott þaðan, svo að íslenska þjóðin og ríkisstjórn hennar ráði algerlega yfir sinu eigin landi.

Íslenska þjóðin skipar virðulegan sess meðal lýðræðisríkja heimsins, þar sem frjálsræðið og einstaklingsfrelsið á sér sögulegar minningar, sem eru meira en þúsund ára gamlar. Það er því enn þá betur viðeigandi, að um leið og ríkisstjórn Bandaríkjanna tekst á hendur að gera þessa ráðstöfun til að varðveita frelsi og öryggi lýðræðisríkjanna í nýja heiminum, skuli hún jafnframt, samkvæmt orðsendingu yðar, verða þess heiðurs aðnjótandi að eiga á þennan hátt samvinnu við ríkisstjórn yðar um varnir hins sögulega lýðræðisríkis, Íslands.

Ég sendi þessa orðsendingu til ríkisstjórna allra hinna þjóðanna á vesturhvelinu, svo að þær fái vitneskju um, hvað um er að vera.

In the opinion of this Government, it is imperative that the integrity and independence of Iceland should be preserved because of the fact that any occupation of Iceland by a Power, whose only too clearly apparent plans for world conquest include the domination of the people of the New World, would at once directly menace the security of the entire Western Hemisphere.

It is for that reason, that, in response to your message, the United States Government will send immediately troops to supplement and eventually to replace the British forces now there.

The steps so taken by the United States Government are taken in full recognition of the sovereignty and independence of Iceland and with the clear understanding that the American military or naval forces sent to Iceland will in no wise interfere in the slightest degree with the internal and domestic affairs of the Icelandic people; and with the further understanding that immediately upon the termination of the present international emergency, all such military and naval forces will be at once withdrawn, leaving the people of Iceland and their Government in full sovereign control of their own territory.

The people of Iceland hold a proud position amongst the democracies of the world, with a historical tradition of freedom and of individual liberty which is more than one thousand years old. It is therefore all the more appropriate that in response to your message the United States Government, while undertaking this defensive measure for the preservation of the independence and security of the democracies of the New World, should at the same time be afforded the privilege of co-operating in this manner with your Government in the defence of the historical democracy of Iceland.

I am communicating this message, for their information, to the Governments of all the other nations of the Western Hemisphere.

Fylgiskjal IV.

8. júlí 1941.

July 8th 1941.

Herra forsætisráðherra.

My dear Prime Minister,

Þegar ég ræddi við yður þann 24. júní um það, að Bandaríki Ameríku tækju að sér varnir Íslands, svöruðuð þér mér því, að samþykki íslenzku ríkisstjórnarinnar væri háð eftirfarandi skilmálum að því er snertir Bretland:

In reply to the verbal communication which I made to you on June 24th on the subject of the United States of America assuming the protection of Iceland, you informed me that the agreement of the Icelandic Government would be given subject to the following reservations on the part of Great Britain: —

1. Bretland lofar að viðurkenna algert frelsi og fullveldi Íslands og að sjá til þess, að ekki verði gengið á rétt þess í friðarsamningunum né á nokkurn annan hátt að ófriðnum loknum.

1. Great Britain promises to recognise the absolute independence and sovereignty of Iceland and to provide that it shall not be encroached upon by the terms of the peace treaty nor in any other way at the conclusion of the war.

2. Bretland lofar að hverfa burtu héðan af landinu með allan heraflla sinn jafnskjótt og flutningi Bandaríkjahersins er svo langt komið, að hernaðarlegur styrkur þess er nægilegur til að verja landið, enda verði vörnum landsins þannig hagað á meðan á skiptunum stendur, að þær verði aldrei minni en þær eru nú.

2. Great Britain promises to withdraw from this country all her armed forces as soon as the transport of the United States forces is so far advanced that their military strength is sufficient for the defence of the country, the defences of the country while the exchange is being effected never to be less than they are now.

3. Að því er snertir verzlunar- og viðskiptasamband Bretlands og Íslands, þá þiggur ríkisstjórn Íslands þakksamlega það boð brezku ríkisstjórnarinnar, að hún muni ekki draga úr, heldur fremur auka stuðning sinn við viðskipti Íslands jafnframt því, sem hún muni styðja hagsmuni þess að öðru leyti. Íslenzka ríkisstjórnin vill um leið vekja athygli á því, að hinar breyttu aðstæður hljóti óhjákvæmilega að leiða til endurskoðunar á brezk-íslenzka viðskiptasamningnum og að breytt verði ýmsum skuldbindingum af Íslands hálfu samkvæmt þessum samningi, einkum greinum um eftirlit með innflutningi og gjaldeyri.

3. With regard to the trade and commerce between Great Britain and Iceland, the Icelandic Government appreciate and accept the promise of the British Government that they will not lessen but rather increase their efforts to support the trade of Iceland and to further its interests in other respects. At the same time the Icelandic Government would draw attention to the fact that the changed position must inevitably lead to revision of the Anglo-Icelandic trade agreement and the alteration of various obligations on the part of Iceland in accordance with this agreement, in particular of the clauses concerning control of imports and currency.

4. Það eru ákveðin tilmæli íslenzku ríkisstjórnarinnar, að ríkisstjórn Bretlands láti undireins lausa og sendi heim til Íslands alla þá íslenzka ríkisborgara, sem eru í haldi í Bretlandi, teknir hafa verið höndum og fluttir þangað.

4. It is the firm request of the Icelandic Government that the British Government shall immediately set at liberty and send to Iceland all those Icelandic citizens who are in custody in Great Britain, have been arrested and removed there.

5. Í öðru tilliti er það álitid sjálfsgagt, að Bretland breyti ekki að neinu leyti yfirlýsingu þeirri um frelsi og fullveldi

5. In other respects it is considered obvious that Great Britain will not in any way alter the declaration of recogni-

Íslands, sem það hefur þegar gefið, og að bæði ríkin haldi áfram að skiptast á diplomatiskum sendimönnum, enda álitur íslenska ríkisstjórnin það best, að þeir sendimenn, sem nú eru, verði látnir vera áfram að svo stöddu.

Ég hef þegar skýrt yður munnlega frá, samkvæmt fyrirlagi ríkisstjórnar minnar, að hún samþykkir þessa skilmála, og mér er ánægja að staðfesta þetta bréflaga hér með.

Kveðjuorð.

tion of the independence and sovereignty of Iceland which it has already given, and that the two states will continue to exchange diplomatic representatives, indeed the Icelandic Government would consider it best if, for the time being, the same representatives should be retained as at present.

I have already informed you verbally on the instructions of my Government that they accept these conditions, and I now have the pleasure to confirm this in writing.

Believe me,

my dear Prime Minister

Yours very sincerely

C. Howard Smith.

Sþ.

2. Tillaga til þingsályktunar

um ráðstafanir til að tryggja sjálfstæði Íslands að styrjöldinni lokinni og um stjórn-málasamband við Sovétlýðveldin.

Flm.: Ísleifur Högnason, Brynjólfur Bjarnason, Jóhannes Jónasson.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni:

1. Að fara þess á leit við stjórnir Bandaríkjana, Bretlands og Sovétlýðveldanna að gefa sameiginlega yfirlýsingu um, að þessi ríki skuldbindi sig til að viðurkenna algert frelsi, fullveldi og friðhelgi Íslands að styrjöldinni lokinni og taki ábyrgð á því, að það fái að njóta þessa sjálfstæðis og að ekki verði gengið á rétt þess á nokkurn hátt.
2. Að taka nú þegar upp stjórn-málasamband við Sovétlýðveldin.

Greinargerð.

Bandaríkin og Bretland hafa hvort um sig lofað að viðurkenna fullveldi Íslands að styrjöldinni lokinni. Það er augljóst mál, að bezta tryggingin, sem unnt er að fá fyrir því, að sjálfstæði Íslands verði virt og hlutur þess ekki fyrir borð borinn að styrjöldinni lokinni, er sameiginleg yfirlýsing þeirra stórvelda, sem greind eru í til-lögu þessari og hafa samstarf sín á milli í þessum ófriði og væntanlega við friðar-samningana að ófriðnum loknum.

Það virðist ekki þurfa að rökstyðja það nánar, að eins og nú hefur málum skip-azt, taki Ísland þegar í stað upp stjórn-málasamband við Sovétlýðveldin.

Sp. 3. Tillaga til þingsályktunar

um áfengismál.

Flm.: Pétur Ottesen, Ingvar Pálmason, Finnur Jónsson, Þorsteinn Briem.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina:

1. Að loka áfengisverzlunum ríkisins, meðan erlent herlið dvelur í landinu.
2. Að vinna að því við stjórnir þeirra ríkja, sem herlið er komið frá hingað til lands, að þær láti ekki herliðið fá áfengi né aðstöðu til að afla þess, meðan liðið dvelur hér á landi.

Sp. 4. Þingsályktun

um, að Bandaríkjum Norður-Ameríku sé falin hvernd Íslands meðan núverandi styrjöld stendur.

(Afgreidd frá Sp. 10. júlí.)

Samhljóða þskj. 1.